

ANOTACE:

Rodina je místem, kde dochází k prvním sociálním vztahům a vazbám. Každý jedinec, má potřebu kontaktů s jinými lidmi. Ještě před dovršením tří let věku dítěte roste v každém touha být ve společenství vrstevníků. Tyto první kontakty dítě zažívá v rodině se sourozenci a v mateřské škole.

Sourozenecká skupina vymezuje osobnost jedince, má vliv na jeho osobnostní charakteristiky a chování. Vědomí sama sebe se buduje prostřednictvím vztahů k druhému. Jakou roli bude dítě v rodině mít, je spjato s mnoha faktory, kterými jsou: počet sourozenců v rodině, pořadí narození sourozenců, věkový rozdíl a pohlaví. Následně záleží na výchovném přístupu rodičů. Vstup dítěte do mateřské školy je velkou životní změnou pro dítě i pro celou rodinu. Aby vstup proběhl hladce, musí být dítě připraveno odloučit se od rodičů, zvykat si na nové prostředí, na společenství vrstevníků, najít si svou vlastní identitu. Jak proběhne vstup a adaptace do skupiny vrstevníků, záleží na stupni socializace předškolního dítěte.

V diplomové práci se zabývám na základě poznatků z rozhovorů, dotazníků a pozorování porovnáním schopností a dovedností sourozeneckých dvojic při nástupu do mateřské školy. Ve výzkumu se soustřeďuji zejména na to, zda ovlivnilo adaptaci mladšího sourozence vědomí, že v mateřské škole má staršího sourozence a jakým způsobem se odlišovalo jejich chování.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Rodina, rodinné vztahy, sourozenci, sourozenecké vztahy, sociální role, socializace dítěte, adaptace na předškolní zařízení, předškolní dítě, mateřská škola.

ABSTRACT:

The family is a place where the first social relations and interactions are formed. Every individual feels the need to be in contact with other people. The desire to be in a group of children of the same age grows in each child even before they have reached three years of age. Children experience these first contacts in their families with their siblings and in nursery schools and kindergartens. A sibling group forms the personality of each individual and it has an impact on their personal characteristics and behavior. Our self-awareness is created with the help of interactions with the others. The role which the child is going to play in the family depends on a lot of factors e.g. number of siblings in the family, birth position in the family, age difference, sex. Besides, the educational approach of parents is also important. Joining a nursery school or kindergarten means a big change for the child and the whole family. To make it smooth, children need to be prepared to get separated from their parents, to get used to a new environment and a group of children of the same age, to find their own identity. How the joining and adaptation to a group of children of the same age work out, depends on the grade of socialization of the preschool child.

This thesis compares abilities and skills of siblings' pairs when joining the nursery school. The methods used in this research comprise interviews, questionnaires, surveys and observation. The main aim of this thesis is to show how the adaptation process of younger siblings is influenced by their awareness that their older brothers or sisters have already been attending the nursery school. Furthermore, it focuses on the differences in their behavior.

KEY WORDS:

Family, family relationships, siblings, sibling relationships, socialization of the child, adaptation to preschool educational institutions, preschool child, nursery school and kindergarten